SCANDALOS: Anchetă zguduitoare a cenzurii din România: un semnal de alarmă pentru toată Europa

25 septembrie 2025 **Big brother** Comentarii

O anchetă realizată de Stéphane Luçon de la ”Le Monde Diplomatique” și ziaristul Patrick de Hillerin publicată azi și intitulată ”Sistemul de Injustiție al Europei – DSA în România” vizează implementarea Legii Serviciilor Digitale (DSA) a UE în România, subliniind cum o lege menită să aducă transparență și protecție drepturilor utilizatorilor a fost deturnată într-un sistem opac de cenzură. Documentul evidențiază o rețea de actori guvernamentali, ONG-uri și platforme care reduc la tăcere voci independente, fără mecanisme eficiente de apel sau responsabilitate. Se bazează pe investigații, corespondență cu actori implicați și exemple concrete de cenzură, concluzionînd că problema este sistemică și reprezintă un avertisment pentru întreaga Europă.

DSA: Europe's Injustice System

EU's DSA promised digital rule of law. In Romania, it empowered an opaque web of government agencies, NGOs, and foreign actors to censor critical voices—without checks, transparency, or recourse.

FRANCEZUL.SUBSTACK.COM

Arhitectura DSA și Problemele Identificate

DSA stabilește un ecosistem cu roluri distincte (pe hîrtie):
În practică, România relevă o redundanță de roluri, conflicte de interese și lipsă de transparență:
– Aceiași actori joacă multiple roluri (judecători, procurori, informatori), ceea ce concentrează puterea fără verificări.
– Transpunerea DSA în legislația locală extinde puteri de cenzură (ex. CNA implicat în alegeri din Moldova, deși fără jurisdicție).
– Secretomania: Participanți la RRS (ex. Expert Forum, Funky Citizens) nu dezvăluie acțiuni; finanțare opacă (legături cu guverne străine, UE, Soros).
– Lipsa remedierilor: Niciun Organism de Soluționare Extrajudiciară (OCSB) în România; apeluri respinse automat; baza de date DSA ascunde inițiatorii cenzurii.

Puncte fierbinți:

– Capitolele de cenzură ale DSA în acțiune, nu cele care protejează drepturile utilizatorilor
– Transpunerea DSA în legislația locală utilizată pentru a extinde puterile de cenzură
– Consiliul Național al Audiovizualului din România (CNA) implicat în alegerile din Moldova
– Sistemul de Răspuns Rapid (RRS) activat în secret în timpul alegerilor
– Identitatea participanților la RRS neraportată (România, Cehia)
– Secretomania RRS dictată de Comisia Europeană
– Expert Forum: raportor cu legături cu puterea executivă
– Verificări de fapte (fact-checking) care sunt ele însele dezinformări
– Influența Freedom House combinată cu statutul de verificator de fapte
– Lipsa Declarațiilor de Motivare în baza de date a DSA
– Institutul Wiesel extinzându-și mandatul privind Holocaustul în politică
– Lipsa unui Organism de Soluționare Extrajudiciară în România – fără cale clară de apel
– Companie franceză care moderează conținut TikTok în limba română
– Cenzura care vizează conservatorii, acoperirea Gaza și chiar satira
– Platformele ignoră cererile oficiale de transparență

– Doar un exemplu de bune practici în transparență
– ANCOM (DSC al României) tergiversează și evită aplicarea legii
– Platformele (Facebook, TikTok, X) ar trebui să dezvăluie complet cererile de moderare

Cazuri de Cenzură și Modele

Ancheta documentează cazuri sistemice de cenzură vizînd conservatori, acoperire Gaza, satiră și voci independente (nu accidente, ci coordonate politic):
– Jurnaliști veterani: Ion Cristoiu (TikTok suspendat), Robert Turcescu (cont șters după analize electorale), Marius Tucă (autocenzură după multiple eliminări).
– Editori/academici: Stéphane Luçon (Le Monde diplomatique – blocat pe FB/TikTok/X pentru articole Gaza/Ucraina); Paul Dragoș Aligică (restricționat pe FB pentru postări vechi).
– Alții: Andrei Murgescu (satiră etichetată fals); Victor Roncea (etichetat abuziv); Vlad Mercori (shadow-ban după investigații anti-corupție).
Model: Eliminări fără explicații; apeluri inutile; vizînd disidență (ex. critici la sprijin pentru Ucraina, suveranism).

Cele mai importante concluzii

1. Deturnare sistemică: DSA, concepută pentru transparență și drepturi, a creat în România un „sistem de injustiție" opac, unde actori cu conflicte de interese (ONG-uri aliniate guvernamental) exercită cenzură fără control, servind puterea executivă și interese străine.

2. Lipsa mecanismelor de protecție: Baza de date DSA ascunde inițiatori; apeluri/remedii ineficiente; niciun OCSB local; RRS activat secret în alegeri, fără listă participanți.

3. Conflicte și Partizanat: ONG-uri dependente de granturi externe acționează ca auxiliari ai statului; verificări de fapte devin dezinformare (ex. Funky Citizens verifică glume); extindere abuzivă a mandatelor (ex. antisemitism la critică politică).

4. Impact asupra Democrației: Cenzură disproporționată vizînd voci critice, ducînd la autocenzură și regres democratic (România retrogradată la „regim hibrid"); precedent periculos pentru UE, unde DSA poate weaponiza controlul narațiunii sub pretextul anti-dezinformării.
5. Recomandări: Reformă urgentă pentru transparență totală (dezvăluire raportori/acțiuni); contestare verificări de fapte; separare strictă roluri; altfel, DSA devine scut pentru cenzori, nu pentru cetățeni.

Ancheta concluzionează că România este un „canar în mina de cărbune" (un semnal de alarmă n.n.) pentru Europa: fără reforme, DSA riscă să submineze libertatea de exprimare, transformînd spațiul digital într-un instrument de control politic. (B.T.I.)

Avocata Silvia Uscov vine cu alte detalii în această anchetă:

Am fost primul avocat care a scris un curs de cyber care trata și DSA. La acea vreme îl vedeam ca pe un instrument util în mediul online pentru ca îl interpretam cu bună-credință. Între timp, el a ajuns să fie capturat și transformat în instrument de cenzură, iar investigația a doi jurnaliști, Lucon și de Hillerin, arată clar asta. Eu am simțit-o în perioada campaniei electorale din mai 2025, când am coordonat echipa juridică a candidatului George Simion. Ambasada Statelor Unite ale Americii să fie pe recepție.

Digital Services Act (DSA) a fost conceput să aducă transparență și protecția drepturilor utilizatorilor în mediul digital, dar implementarea din România a devenit un instrument de cenzură politică. În loc de un sistem echilibrat, s-a creat o arhitectură opacă unde actorii partidului politic și organizațiile negovernamentale (ONG-uri) finanțate de interese străine controlează fluxul de informații, cenzurând vocile independente.

Haideți să vedem actorii:
1. Expert Forum acumulează cinci roluri distincte: think-tank, grup de advocacy, participant la Rapid Response System, angajat al puterii executive și producător de

conținut jurnalistic. Organizația își păstrează finanțarea complet opacă, primind bani de la National Endowment for Democracy, Ambasada SUA, Open Society Foundations și diverse agenții executive europene. Directorul executiv al Expert Forum a fost numit în Comisia de Verificare a Procurorilor din Moldova în iulie 2025 – interferența în afacerile unei țări străine. Organizația refuză să ofere transparență despre acțiunile sale de cenzură, deși solicită "transparență radicală" pentru alții.

2. Funky Citizens acumulează patru roluri distincte: fact-checker pentru Meta, participant la Rapid Response System, producător de conținut prin Factual.ro și Buletin de București și grup de advocacy. Această acumulare creează conflicte de interese majore, organizația putând să-și cenzureze competitorii în timp ce își promovează propriul conținut. Contractul lor cu Meta rămâne secret, iar metodele de fact-checking au fost identificate ca fiind partizane și premiază cantitatea în detrimentul calității.

3. CNA și-a extins jurisdicția mult peste mandatul original de reglementare a televiziunii și radioului, acum reglementând tot conținutul video pe platforme foarte mari, cu autoritate de sancționare. A emis peste 374 de decizii de moderare în ultimul an. Cel mai îngrijorător, CNA a început să interfereze în afacerile Moldovei la 2 septembrie și 16 septembrie 2025, folosind rapoarte produse de Expert Forum pentru a justifica cenzura transfrontalieră în alegeri străine.

4. ANCOM – Digital Services Coordinator pentru România, dar nu reușește să-și exercite atribuțiile de supraveghere.

5. Lead Stories – companie americană care folosește instrumentul proprietar Trendolizer pentru detectarea conținutului viral pe TikTok. Funcționează mai mult ca un flagger în timp real decât ca fact-checker tradițional, generând peste 4 milioane dolari din licențierea tehnologiei. Este singurul fact-checker care lucrează cu TikTok în România.

6. AFP Verificat – inițial a negat rolul în moderare, pretinzând că "nu moderează direct conținut", dar de fapt participă la programul de fact-checking al Meta, iar evaluările

sale declanșează acțiuni de moderare. Refuză să renunțe la confidențialitatea contractului cu Meta chiar dacă Meta ar fi de acord.

7. Freedom House România – oficial listată ca fact-checker în EDMO, dar directoarea Cristina Guseth neagă acest rol. Operează prin PressHub.ro care reunește circa 40 de publicații locale. A primit direct peste 800.000 euro de la UE în ultimii ani, din proiecte totalizând peste 8 milioane euro. Are legături strânse cu Expert Forum și SNSPA.

8. Institutul Elie Wiesel – Trusted Flagger cu mandatul de a raporta discursuri antisemite, dar și-a extins interpretarea pentru a include critici ale "globalistilor", "neo-marxiștilor" sau ale lui Soros ca fiind antisemitism codat. A declarat că suveranismul este echivalent cu negarea Holocaustului.

9. Save the Children România – Trusted Flagger pentru protecția copiilor, dar refuză să ofere statistici despre acțiunile sale de moderare și nu confirmă dacă au fost implicați în cazurile de cenzură ale jurnaliștilor independenți.

10. Eurocomunicare – listată pe EDMO ca fact-checker dar cu vizibilitate minimă și foarte puțin conținut produs. A primit finanțare de la contracte UE (în domeniul sănătății), guvernul român și proiecte legate de NATO. Conform Freedom House, echipa este competentă și a accesat fonduri europene cu SNSPA.

Investigația documentează cenzura sistematică a unor personalități media importante cu exemple concrete: Cristoiu, Turcescu, Tuca, Lucon și alții.

Baza de date Statement of Reasons a DSA, care ar trebui să înregistreze toate deciziile de moderare, este practic inutilizabilă. Majoritatea cazurilor de cenzură din România nu au intrări în bază, iar când există, conțin doar formule standard fără explicații reale. Utilizatorii nu află niciodată cine a declanșat cenzura – dacă au fost trusted flaggers, participanți RRS, agenții guvernamentale sau echipe de moderare subcontractate.

Sistemele de apel împotriva deciziilor de cenzură sunt în mare parte disfuncționale. Organismele de mediere extrajudiciară (OCSB) sunt inaccesibile pentru utilizatorii români, iar cele existente la nivel european sunt adesea finanțate de aceleași platforme pe care ar trebui să le supravegheze.

Aceste lucruri demonstrează că DSA, departe de a proteja drepturile utilizatorilor, a fost capturat de interese politice și transformat într-un instrument de control al narațiunii oficiale – propaganda. România reprezintă un avertisment pentru întreaga Europă despre cum poate fi deturnat un sistem menit să protejeze.

